

IZVEŠTAJ O STANJU LOKALNE UPRAVE

—
OPŠTINA

Despotovac

IZVEŠTAJ O STANJU LOKALNE UPRAVE OPŠTINA DESPOTOVAC

Publikacija:
Izveštaj o stanju lokalne uprave Opština Despotovac

Izdavač:
Centar za evropske politike – CEP

Autor:
Mladen Milovanović, Klub Ars Nova

Dizajn:
Marija Milenković

Lektura:
Marijana Bajin

Oktobar 2022.

Ovaj izveštaj izrađen je u okviru projekta ***Praćenjem javne uprave ka boljem upravljanju na lokalnu – Pratim JA***. Projekat sprovode Centar za evropske politike (CEP), zajedno sa partnerima: Centrom za ravnomerni regionalni razvoj (CenTriR), Nacionalnom koalicijom za decentralizaciju (NKD) iz Niša i Ekološkim centrom *Stanište* iz Vršca. Projekat finansira Evropska unija. Sadržaj ove publikacije je u potpunosti odgovornost CEP-a, CenTriR-a, NKD-a i *Staništa* i ne izražava nužno stavove Evropske unije.

SADRŽAJ

1. SAŽETAK.....	4
2. UVOD.....	6
3. REZULTATI PROCENE STANJA LOKALNE UPRAVE.....	9
3.1. Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave.....	11
3.1.1. Postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenosť civilnog društva u proces izrade i struktura za praćenje i koordinaciju.....	11
3.2. Izrada i koordinacija politika.....	13
3.2.1. Transparentnosť rada veća i pripreme nacрта i predloga odluka u lokalnoj upravi.....	13
3.2.2. Inkluzivnosť i otvorenosť u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi.....	14
3.3. Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima.....	16
3.3.1. Institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi.....	16
3.3.2. Otvorenosť i transparentnosť zapošljavanja u lokalnoj upravi.....	19
3.3.3. Efikasna zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja.....	21
3.3.4. Efikasnosť mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi.....	22
3.4. Odgovornosť.....	24
3.4.1. Proaktivnosť lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici.....	24
3.5. Pružanje usluga.....	26
3.5.1. Dostupnosť i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima.....	26
3.6. Upravljanje javnim finansijama.....	28
3.6.1. Stepensť poštovanja budžetskog kalendara i uspešnosťi planiranja prihoda i rashoda.....	28
3.6.2. Transparentnosť i dostupnosť budžeta i pratećih dokumenata.....	30
3.6.3. Zasnovanosť postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosťi i transparentnosťi.....	31
4. ZAKLJUČCI.....	34
5. PREPORUKE.....	36
5.1. Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave.....	37
5.2. Izrada i koordinacija politika.....	37
5.3. Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima.....	37
5.4. Odgovornosť.....	38
5.5. Pružanje usluga.....	38
5.6. Upravljanje javnim finansijama.....	39

SAŽETAK

1.

Predmet ovog istraživanja bio je veći broj oblasti. Od svih oblasti, najbolje je ocenjeno stanje u oblasti *Službeničkog sistema* i *Upravljanja ljudskim resursima*. Utvrđeno je da je uspostavljen odgovarajući institucionalni okvir za obavljanje poslova u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima u lokalnoj upravi, da je usvojen *Kodeks ponašanja službenika i nameštenika*, da je formirana Žalbena komisija. Takođe, Opština Despotovac vodi kadrovsku evidenciju zaposlenih. Pored toga je utvrđeno da su javni konkursi za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta u OU bili dostupni javnosti, da su napisani jednostavnim, jasnim i razumljivim jezikom i da potencijalnim kandidatima ne predstavljaju preveliko administrativno opterećenje. Takođe, u oblasti *Upravljanja javnim finansijama*, a posebno u delu koji se odnosi na javne nabavke, kao i stepen poštovanja budžetskog kalendara i uspešnost planiranja prihoda i rashoda, Opština Despotovac je pokazala solidne rezultate. Naime, budžetski kalendar se uglavnom poštuje, budžet sadrži više rodno odgovornih ciljeva, a rashodi i izdaci su iskazani po programskoj klasifikaciji tj. budžet je po svojoj prirodi programski, a odstupanje između inicijalno planiranih i ostvarenih budžetskih prihoda i rashoda je prihvatljivo. Pozitivno je i to što Opština Despotovac koristi *Portal javnih nabavki*, da postupke javnih nabavki sprovodi kompetentna komisija.

Nažalost, postoje i oblasti koje su dosta loše ocenjene, da čak ne mogu dobiti ni prelaznu ocenu. Tu se, pre svega, misli na oblast *Strateškog okvira za unapređenje rada lokalne samouprave*, koju karakteriše potpuno odsustvo planskih dokumenata za unapređenje rada lokalne samouprave. Naredna oblast – *Izrada i koordinacija politika* je za nijansu bolje ocenjena, posebno imajući u vidu da je rad Opštinskog veća netransparentan, da se ne objavljuju informacije o održavanju sednica Veća, dnevni red, zapisnici o radu, nacrti i predlozi odluka, a da Opština Despotovac ne pokazuje ni dovoljnu inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika i propisa. I u drugim oblastima stanje bi se moglo popraviti ukoliko bi Opština Despotovac, recimo, omogućila veću dostupnost usluga na portalu eUprava, te uspostavila jedinstveno upravno mesto. Neshvatljiva je i činjenica da Opština Despotovac i dalje nema usvojen *Lokalni antikorupcijski plan*, čijom bi se primenom povećala otpornost na nastanak korupcije, obezbedio transparentan rad organa lokalne samouprave i smanjila mogućnost zloupotreba javnih resursa.

UVOD

2.

Opština Despotovac nalazi se u Pomoravskom okrugu, jugoistočno od Beograda. Prema podacima sa poslednjeg popisa stanovništva, ima 23.191 stanovnika, dok prema poslednjim dostupnim podacima RZS, prosečna mesečna zarada iznosi 57.308 dinara.

Opština Despotovac je jedna od 17 jedinica lokalne samouprave (JLS) u Srbiji u kojima je u tokom 2022. godine proces monitoringa i evaluacije stanja lokalne uprave u okviru projekta *Praćenjem javne uprave ka boljem upravljanju na lokalnu – pratim JA* (u daljem tekstu: Projekat). Projekat sprovodi Centar za evropske politike u saradnji sa partnerskim organizacijama – Centrom za ravnomerni regionalni razvoj, Nacionalnom koalicijom za decentralizaciju i Ekološkim centrom *Stanište*. Kao deo mreže Nacionalne koalicije za decentralizaciju u sprovođenje projekta su uključene i sledeće organizacije civilnog društva: *Ars Nova* iz Valjeva, *Urban In* iz Novog Pazara i Odbor za ljudska prava iz Niša. Finansijsku podršku sprovođenju Projekta pružaju Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji – u okviru Programa podrške civilnom društvu i medijima, koji ima za cilj jačanje participativnih demokratija i procesa integracije u EU kroz osnaživanje civilnog društva da aktivno učestvuje u donošenju odluka, kao i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog – u okviru programa *Sufinansiranje projekata udruženja i drugih organizacija civilnog društva* kojima su dodeljena sredstva Evropske unije u 2019. i 2020. godini.

Istraživački tim organizacije *Ars Nova* iz Valjeva sproveo je monitoring i evaluaciju stanja lokalne uprave u Despotovcu u periodu od decembra 2021. do avgusta 2022. godine. Za praćenje i evaluaciju stanja lokalne uprave istraživači su koristili Metodologiju za praćenje reforme javne uprave na lokalnom nivou, koja je razvijena u okviru projekta, sadrži 12 indikatora (pokazatelja) i u velikoj meri zasniva na metodološkom okviru za praćenje Principa javne uprave koji je razvila SIGMA, a koji Evropska komisija uzima u obzir prilikom ocenjivanja stanja u oblasti javne uprave u kontekstu pristupanja Srbije Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU). Takođe, sprovedeno istraživanje se oslanja i na *Metodologiju za praćenje javne uprave u zemljama Zapadnog Balkana*, koja je razvijena u okviru WeBER projekta.

Principi javne uprave obuhvataju šest ključnih oblasti prema kojima se meri stanje lokalne uprave i prema kojima su koncipirani indikatori koji su sadržani u Metodologiji.

Tabela 1: Pregled oblasti javne uprave i indikatora za praćenje stanja

OBLAST JAVNE UPRAVE		INDIKATOR
1.	Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave	1. Postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenost civilnog društva u proces izrade i struktura za praćenje i koordinaciju
2.	Izrada i koordinacija politika	2. Transparentnost rada veća i pripreme nacрта i predloga odluka u lokalnoj upravi
		3. Inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi
3.	Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima	4. Institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi
		5. Otvorenost i transparentnost zapošljavanja u lokalnoj upravi
		6. Efikasna zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja
		7. Efikasnost mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi
4.	Odgovornost	8. Proaktivnost lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici
5.	Pružanje usluga	9. Dostupnost i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima
6.	Upravljanje javnim finansijama	10. Stepen poštovanja budžetskog kalendara i uspešnost planiranja prihoda i rashoda
		11. Transparentnost i dostupnost budžeta i pratećih dokumenata
		12. Zasnovanost postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti

Analiza stanja lokalne uprave ima za cilj da utvrdi trenutno stanje i kapacitete gradova, opština i gradskih opština, da pokaže kakva je trenutna praksa u pomenutim oblastima javne uprave u donošenju odluka, upravljanju ljudskim resursima, pružanju usluga itd, ali i da ukaže na nedostatke koje bi trebalo otkloniti i unaprediti.

U narednom poglavlju su prikazani detaljni rezultati praćenja i ocene stanja sa osvojenim brojem bodova po indikatorima, kao i kvalitativnom analizom za svaki pojedinačni indikator u okviru šest oblasti javne uprave.

**REZULTATI
PROCENE
STANJA
LOKALNE
UPRAVE**

3.

Proces monitoringa i evaluacije stanja lokalne uprave u Despotovcu je sproveden u periodu od decembra 2021. do avgusta 2022. godine. Prilikom sprovođenja istraživanja o oceni reforme javne uprave na lokalnom nivou vlasti, istraživači su koristili kvantitativne i kvalitativne metode. Istraživači su, u cilju prikupljanja i obrade podataka i informacija, analizirali veliki broj dokumenata, kako onih koji su javno dostupni, tako i onih koji su dobijeni na zahtev za pristup informacijama od javnog značaja ili putem direktne komunikacije sa službenicima u lokalnoj upravi. Dodatno, u skladu sa potrebama, organizovani su intervjui sa zaposlenima i fokus grupe sa predstavnicima civilnog društva. U nastavku su prikazani rezultati prema indikatorima, do kojih su istraživači došli na osnovu prikupljenih podataka i ocene stanja.

Nalazi istraživanja su pokazali da je Opština Despotovac osvojila ukupno **105** bodova (od mogućih 262), odnosno da su **analizirani indikatori u svih 6 oblasti javne uprave ispunjeni 40,07%**. Takođe, **ukupna ocena stanja u svih šest analiziranih oblasti javne uprave iznosi 2, na šestostepenoj skali od 0–5**. Zahvaljujući ostvarenom broju bodova, Despotovac je u ukupnom plasmanu zauzeo **deveto** mesto u odnosu na ostale JLS (ukupno 17) koje su bile obuhvaćene monitoringom javne uprave na lokalnom nivou vlasti u 2022. godini.

Tabela 2: Pregled rezultata procene prema indikatorima

R. BR.	OBLAST / INDIKATOR	Maksimalan broj bodova	Osvojeni broj bodova	Postignuta ocena (skala 0–5)
I. Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave				
1.	Postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenost civilnog društva u proces izrade i struktura za praćenje i koordinaciju	26	0	0
II. Izrada i koordinacija politika				
2.	Transparentnost rada veća i pripreme nacrti i predloga odluka u lokalnoj upravi	12	0	0
3.	Inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi	18	4	1
III. Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima				
4.	Institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi	12	8	3
5.	Otvorenost i transparentnost zapošljavanja u lokalnoj upravi	22	10	2
6.	Efikasna zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja	16	9	3
7.	Efikasnost mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi	22	12	3
IV. Odgovornost				
8.	Proaktivnost lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici	32	12	2

V. Pružanje usluga				
9.	Dostupnost i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima	28	10	2
VI. Upravljanje javnim finansijama				
10.	Stepen poštovanja budžetskog kalendara i uspešnosti planiranja prihoda i rashoda	20	14	3
11.	Transparentnost i dostupnost budžeta i pratećih dokumenata	26	8	1
12.	Zasnovanost postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti	28	18	3
UKUPNO:		262	105	2
UKUPNA OCENA MONITORINGA ZA SVE OBLASTI (skala 0–5):			3	

U nastavku dokumenta je dat detaljni prikaz rezultata sa kvantitativnim vrednostima, odnosno osvojenim brojem bodova prema svakom indikatoru i kvalitativnom analizom stanja u šest oblasti javne uprave i 12 indikatora.

3.1. Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave

Oblast *Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave* je merena preko jednog indikatora koji prati postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenost civilnog društva kako u proces izrade tog dokumenta, tako i u strukturu za praćenje i koordinaciju njegove implementacije. Ovaj indikator sadrži 11 elemenata koncipiranih tako da pokrivaju dva principa javne uprave – da je JLS izradila i donela strateški dokument za unapređenje rada gradske / opštinske uprave, i da se strateški dokument za unapređenje rada uprave sprovodi svrsishodno, dok su ciljevi reforme utvrđeni i redovno se prate.

3.1.1. Postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenost civilnog društva u proces izrade i struktura za praćenje i koordinaciju

U Tabeli 3 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata, nakon čega je data detaljna analiza ovog indikatora.

Opštinska uprava Despotovca za oblast *Strateški okvir* osvojila je ukupno 0 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovoj oblasti je ocenjeno ocenom 0.

Tabela 3. Indikator 1: Postojanje planskog dokumenta za unapređenje rada lokalne uprave i uključenost civilnog društva u proces izrade i struktura za praćenje i koordinaciju

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Unapređenje rada gradske / opštinske uprave je prepoznato kao opšti / poseban cilj u planskim dokumentima JLS	4	0
E.2	Konsultacije sa civilnim društvom i zainteresovanim stranama su sprovedene prilikom izrade planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave	4	0
E.3	Otvorenost / javnost poziva za uključivanje zainteresovanih strana u konsultacije prilikom izrade planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave (kako bi se omogućio što širi obuhvat zainteresovanih strana)	2	0
E.4	Civilnom društvu se pružaju potpune informacije kao priprema za učešće u konsultacijama	2	0
E.5	Komentare i predloge dobijene u procesu konsultacija razmatraju lokalna tela zadužena za izradu ključnih strateških dokumenata	2	0
E.6	Lokalna uprava javno objavljuje povratne informacije o postupanju sa primljenim komentarima i predlozima tokom konsultacija	1	0
E.7	Lokalni mehanizmi za sprovođenje i praćenje planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave predviđaju učešće organizacija civilnog društva	2	0
E.8	Uključivanje organizacija civilnog društva u lokalne mehanizme postiže se na osnovu otvorenog konkurentskog postupka	2	0
E.9	Sastanci lokalnih mehanizama za sprovođenje, koordinaciju i praćenje planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave održavaju se redovno uz učešće predstavnika organizacija civilnog društva	2	0
E.10	Izveštaji o sprovođenju planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave se pripremaju najmanje na godišnjem nivou	4	0
E.11	Izveštaji o sprovođenju planskog dokumenta za unapređenje rada gradske / opštinske uprave omogućavaju uvid u vrednovanje učinka	1	0
UKUPNO:		26	0
OCENA (skala 0–5):		0	

Od OU Despotovac putem zahteva za slobodnim pristupom informacijama od javnog značaja zatraženo je da dostave planska dokumenta u kojima je kao opšti ili poseban cilj prepoznato unapređenje rada opštinske uprave. U odgovoru na zahtev nismo dobili relevantna dokumenta, a ona se ne nalaze ni na zvaničnoj internet stranici OU, iz kog razloga nema dodeljenih poena za ovaj element (E.1).

Kako ova dokumenta nisu usvojena, odnosno nema podataka da su usvojena, nije bilo moguće ni proveriti da li su u postupku njihovog usvajanja konsultovane organizacije civilnog društva i zainteresovani građani (E.2), kako je taj postupak tekao, da li postoje mehanizmi koji bi pratili sprovođenje planskih dokumenata, da li su u te mehanizme uključene organizacije civilnog društva i sl. (E.2-E.11).

3.2. Izrada i koordinacija politika

Oblast *Izrada i koordinacija politika* je merena preko dva indikatora koji prate transparentnost rada veća i pripreme nacrti i predloga odluka u lokalnoj upravi, inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi. Ova dva indikatora pokrivaju dva principa javne uprave: da se odluke lokalnih vlasti pripremaju na transparentan način i da se politike i akti JLS izrađuju na inkluzivan način koji omogućava aktivno učešće građana, a naročito organizacija civilnog društva.

3.2.1 Transparentnost rada veća i pripreme nacrti i predloga odluka u lokalnoj upravi

U Tabeli 4 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata prvog indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Opštinska uprava Despotovac za prvi indikator u oblasti *Izrada i koordinacija politika* osvojila je ukupno 0 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je ocenom 0.

Tabela 4. Indikator 2: Transparentnost rada veća i pripreme nacrti i predloga odluka u lokalnoj upravi

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Informacije o održavanju sednica gradskog, odnosno opštinskog veća, uključujući i dnevni red, unapred se objavljuju na internet stranici JLS i lako su dostupni	4	0
E.2	Zapisnici sa sednica gradskog, odnosno opštinskog veća, objavljuju se na internet stranici JLS i lako su dostupni	4	0
E.3	Nacrti i predlozi odluka sa sednica veća objavljuju se na internet stranici JLS	2	0
E.4	Informacije o nacrtima i predlozima odluka sa sednica veća prilagođene su građanima i lako dostupne javnosti	2	0
UKUPNO:		12	0
OCENA (skala 0–5):		0	

Ovaj indikator fokusira se na rad Opštinskog veća i prati praksu informisanja javnosti o zakazanim sednicama, izveštavanja sa održanih sednica i informisanja javnosti o donetim odlukama.

U posmatranom periodu od avgusta 2021. Godine, zaključno sa januarom 2022. godine, održano je 13 sednica Opštinskog veća. Međutim, na zvaničnoj internet stranici opštine Despotovac uopšte **ne objavljuju informacije o održavanju sednica Opštinskog veća** (E.1).

Takođe, na zvaničnoj internet stranici opštine Despotovac se **ne objavljuju ni zapisnici sa sednica Opštinskog veća** (E.2), zbog čega se ne dodeljuju poeni. Upućen je zahtev za slobodnim pristupom informacijama od javnog značaja, na koji je OU Despotovac odgovorila, dostavila zapisnike sa napred pomenutih sednica, međutim, oni se ne nalaze na internet stranici opštine Despotovac.

Na zvaničnoj stranici se **ne objavljuju ni nacrti i predlozi odluka sa sednica Veća** (E.3, E.4). Uvidom u zapisnike sa sednica Veća od avgusta 2021. do januara 2022. godine, utvrđeno je da je na sednicama usvojeno 40 predloga različitih odluka, zaključaka i rešenja. Međutim, oni nisu javno dostupni na internet stranici Opštine.

3.2.2. Inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi

U Tabeli 5 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata drugog indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za drugi indikator u oblasti *Izrada i koordinacija politika* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 4 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je ocenom 1.

Tabela 5. Indikator 3: Inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika u lokalnoj upravi

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Javne konsultacije se sprovode prilikom izrade lokalnih javnih politika i propisa	4	2
E.2	Proaktivnost opštinske / gradske uprave u informisanju zainteresovanih strana o javnim konsultacijama	4	0
E.3	Uniformnost i predvidivost objavljivanja informacija o održavanju konsultacija	2	2
E.4	Zastupljenost konsultacija u ranoj fazi izrade lokalnih propisa i politika	2	0
E.5	Dostupnost izveštaja o javnim konsultacijama koje su sprovedene prilikom izrade lokalnih propisa i politika	4	0
E.6	Kvalitet izveštavanja o sprovedenim javnim konsultacijama	2	0
UKUPNO:		18	4
OCENA (skala 0–5):		1	

Praćenje ovog principa podrazumeva usredsređenost na javne konsultacije koje je OU sprovela u periodu unazad dve godine od momenta sprovođenja istraživanja i to u vezi sa izradom odluka o budžetu uključujući rebalanse budžeta, strateških i planskih dokumenata kao i prostornih i urbanističkih planova. Posmatrali smo obim i kvalitet učešća javnosti i civilnog društva u procesu donošenja lokalnih propisa i politika putem javnih konsultacija, pod kojima se podrazumevaju sve konsultacije koje se koriste u praksi (javne rasprave, okrugli stolovi, paneli, intervjui, ankete, pisani komentari i slično).

Osnovno pitanje koje se postavilo jeste da li se javne konsultacije, uopšte, sprovode prilikom izrade lokalnih javnih politika i propisa (E.1). Uvidom u službene glasnike, utvrđeno je da su u poslednje 2 godine donete 3 *Odluke o budžetu* (za 2020, 2021. i 2022. godinu), te da je 2020. godine doneta *Oduka o rebalansu budžeta*. Pored toga, Despotovac je 2021. godine doneo *Plan generalne regulacije naseljenog mesta Despotovac*, dakle ukupno 5 dokumenata. Na internet stranici opštine, u odeljku Javna rasprava nalaze se informacije o održavanju javne rasprave o *Nacrtu budžeta opštine Despotovac za 2021. i 2022. godinu* <https://www.despotovac.rs/content/view/798/172/>. Takođe, u odeljku *Planska dokumenta* mogu se naći sve primedbe

građana na PGR Despotovac, sa odgovorima na njih. <https://drive.google.com/drive/folders/1ICC2YilcToRSWy1p8ZpVycHbie655gKQ> Ovo znači da **su konsultacije sprovedene u 3 od 5 analiziranih slučajeva**, pa se Despotovcu dodeljuju 2 poena. Kako bi bili bolje ocenjeni, neophodno je da se konsultacije sprovedu u više od 90% analiziranih slučajeva.

Što se proaktivnosti OU tiče, razmatrano je koje načine i kanale OU koristi kako bi obavestila javnost o održavanju javnih konsultacija i istu uključila u ove procese (E.2). Pretpostavlja se da će korišćenje više različitih kanala – zvanična internet prezentacija, slanje obaveštenja elektronskom poštom, zvanični nalozi na društvenim mrežama, mediji i sl. omogućiti informisanje različitih ciljnih grupa i omogućiti veći odziv. Bilo je **ukupno 3 analizirana slučaja** kada su održavane javne konsultacije. Od OU je dobijena informacija da su se povodom *Nacrta Odluka o budžetu za 2021. i 2022. godinu* održavale javne konsultacije, da su nacrti postavljeni na internet stranicu uz mogućnost slanja predloga, sugestija i komentara, te da je opština prilikom izrade nacrt budžeta bila u stalnoj komunikaciji sa direktnim i indirektnim korisnicima budžeta. Ove informacije potvrđene su pregledom internet stranice opštine, <https://www.despotovac.rs/content/view/798/172/>. Dakle, jasno je da je u 2 od 3 slučaja korišćen samo jedan kanal za informisanje i to internet stranica JLS, zbog čega se za ovaj element ne dodeljuju poeni. Kako bi se dodelili poeni, bilo je neophodno da se u najmanje 50% analiziranih slučajeva koriste 3 kanala komunikacije ili u najmanje 30% analiziranih slučajeva koriste 4 kanala komunikacije.

Takođe, analizirano je da li opštinska uprava objedinjuje informacije o svim javnim konsultacijama na jednom mestu na svom zvaničnom sajtu, kako bi one bile lako dostupne spoljnim zainteresovanim stranama, odnosno proverava se da li zvanična internet prezentacija opštine Despotovac poseduje posebnu stranicu (baner, podsajt / portal) na kome opštinska uprava objavljuje isključivo informacije o javnim konsultacijama, uključujući i javne rasprave kao poseban vid konsultacija (E.3). Opštini Despotovac su ovde **dodeljena 2 poena**, jer na zvaničnoj internet stranici **postoji posebni odeljak pod nazivom Javna rasprava** gde su objavljeni pozivi za javne rasprave povodom nacrt odluka o budžetu. <https://www.despotovac.rs/content/view/798/172/>

Narednim elementom (E.4) se utvrđuje koliko je konsultacija za lokalne propise i javne politike, koje je opština Despotovac usvojila u poslednje 2 godine, **održano u ranoj fazi tj. pre izrade prvog nacrt dokumenata**, bez obzira na to da li su rane konsultacije zakonski obavezne ili ne. Kao uzorak smo koristili dokumenta analizirana u prvom elementu (E.1). Nema podataka koji se odnose na javne konsultacije u ranoj fazi, jer traženi izveštaji o sprovedenim konsultacijama u ranoj fazi nisu dostavljeni, niti su dostupni na internet stranici. Iz odgovora na zahtev za slobodnim pristupom informacijama od javnog značaja proizilazi da opština prilikom izrade nacrt odluka o budžetu konsultuje samo direktne i indirektno budžetske korisnike, dakle ne i građane i OCD, a za dodelu poena je neophodno da se konsultacije u ranoj fazi sprovedu u najmanje 50% analiziranih slučajeva. Zbog toga za ovaj element nema dodeljenih poena.

Povodom petog elementa (E.5) bilo je potrebno utvrditi **koliko je izveštaja o javnim konsultacijama javno i lako dostupno** (na najviše 3 klika od početne stranice sajta JLS) od ukupnog broja završenih javnih konsultacija. Javne konsultacije sprovedene su povodom Nacrta Odluka o budžetu za 2021. i 2022. godinu, kao i povodom donošenja Plana generalne regulacije za naseljeno mesto Despotovac. Ne postoje izveštaji o javnim konsultacijama povodom *Nacrta Odluka o budžetu za 2021. i 2022. godinu*, dok se primedbe iznete na Plan generalne regulacije za naseljeno mesto Despotovac nalaze na google drive-u na 3 klika od početne strane, i može se reći da su lako dostupne. <https://drive.google.com/drive/folders/1iHyadE6b350Ua535Qa8pzw-SnCet3oxX>. S obzirom na to da je lako dostupno manje od 50% izveštaja o sprovedenim javnim konsultacijama, ni za ovaj element se ne dodeljuju poeni.

Za poslednji element (E.6) analizirali smo **kvalitet izveštavanja o sprovedenim javnim konsultacijama**, tj. da li u izveštajima o javnim konsultacijama koje su sprovedene u poslednje 2 godine od početka monitoringa, lokalna uprava pruža povratne informacije na komentare i predloge dobijene tokom konsultacija, kao i da li su izveštaji objavljeni na zvaničnoj internet prezentaciji opštine Despotovac, a posebno se vodilo računa o samom kvalitetu povratnih informacija, odnosno:

- 1) Da izveštaj sadrži sve komentare i predloge koji su podneti tokom procesa javnih konsultacija i koji su navedeni pojedinačno, bez njihovog objedinjavanja tj. grupisanja po sličnosti.
- 2) Da izveštaj sadrži jasne povratne informacije za svaki pojedinačni predlog / komentar (prihvaćen, odbijen ili delimično prihvaćen). Za delimično prihvaćene komentare treba dati jasne informacije koji deo je prihvaćen, a koji ne. Dvosmisleni odgovori kao što su: *Razmotrićemo ovaj komentar* ili *Komentar se uzima u obzir* ili slično, ne smatraju se jasnim povratnim informacijama o primljenim predlozima / komentarima.
- 3) Da izveštaj sadrži obrazloženje za odbijanje ili delimično odobrenje svakog pojedinačnog predloga podnesenog tokom konsultacija.

Na uzorku od **3 analizirana slučaja** povodom donošenja *Odluka o budžetu za 2021. i 2022. godinu*, te *Plana generalne regulacije za naseljeno mesto Despotovac*, utvrđeno je da izveštaji o sprovedenim javnim konsultacijama povodom *Nacrta Odluka o budžetu za 2021. i 2022. godinu* nisu javno dostupni, zbog čega automatski **nisu ispunjeni uslovi za dodelu poena**. Uprkos tome, potrebno je istaći da je povodom donošenja *Plana generalne regulacije za naseljeno mesto Despotovac*, OU objavila sve komentare i predloge koji su podneti, na iste odgovorila i svoj odgovor obrazložila, čime su ispunjena sva 3 kriterijuma.

3.3. Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima

Oblast *Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima* je praćena preko četiri indikatora kojima se nadgleda institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi, otvorenost i transparentnost zapošljavanja u lokalnoj upravi, zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja, efikasnost mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi. Ova četiri indikatora pokrivaju četiri principa javne uprave – da je uspostavljen okvir politika i pravni okvir za profesionalan i koherentan službenički sistem na lokalnu koji se primenjuje u praksi, da institucionalno uređenje omogućava dosledne i delotvorne prakse upravljanja ljudskim resursima, da je zapošljavanje službenika zasnovano na principu meritornosti i jednakom tretmanu kandidata u svim fazama zapošljavanja, sprečen direktni ili indirektni politički uticaj na rukovodeće pozicije u JLS, i da postoje mere za promovisanje integriteta i sprečavanje korupcije.

3.3.1. Institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi

U Tabeli 6 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata prvog indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za prvi indikator u oblasti *Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 8 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je ocenom 3.

Tabela 6. Indikator 4: Institucionalizacija poslova upravljanja ljudskim resursima u lokalnoj upravi

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	U dokumentima JLS je definisan strateški cilj ili višegodišnji plan upravljanja ljudskim resursima	2	0
E.2	Uspostavljen je odgovarajući institucionalni okvir za obavljanje poslova u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima u lokalnoj upravi	4	4
E.3	Zastupljenost poslova ULJR u funkcionalnom smislu u aktima lokalne uprave i u praksi	2	2
E.4	Uspostavljena je i ažurno se vodi kadrovska evidencija zaposlenih, i određeni podaci se redovno objavljuju	4	2
UKUPNO:		12	8
OCENA (skala 0–5):		3	

Fokus ovog indikatora je na funkcionalnom i organizacionom aspektu poslova u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima u jedinici lokalne samouprave.

Opštinskoj upravi je upućen zahtev za slobodnim pristupom informacijama od javnog značaja kojim je traženo da se dostavi krovni strateški dokument (*Strategija razvoja JLS, Plan razvoja JLS* i sl.) ili bilo koji drugi planski dokument koji usvaja Skupština opštine, odnosno donosi načelnik opštinske uprave (*Strategija održivog razvoja, Politika razvoja lokalne administracije, Politika ULJR*), a u kom se navode ciljevi, mere i planovi za upravljanje ljudskim resursima u JLS, na šta je **OU odgovorila da ne poseduje planski dokument** koji se odnosi na upravljanje ljudskim resursima, iz kog razloga za ovaj element (E.1) nema dodeljenih poena.

Sledeće pitanje jeste da li je opština Despotovac uspostavila odgovarajući institucionalni okvir za obavljanje poslova u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima u lokalnoj upravi (E.2)? Uvažavajući velike razlike između jedinica lokalne samouprave, pre svega u broju zaposlenih u upravi, *Zakon o zaposlenima u AP i JLS* je zauzeo fleksibilan pristup o tome na koji način bi trebalo organizovati ove poslove. To zapravo znači da JLS imaju slobodu da ove poslove organizuju shodno mogućnostima i potrebama, a u skladu sa zakonom. Metodologija istraživanja se prilikom procene adekvatnosti uspostavljenog institucionalnog okvira za obavljanje poslova u oblasti ULJR, oslonila na modele koji su razvijeni u okviru projekta *Upravljanje ljudskim resursima u lokalnoj samoupravi*, koji sprovodi Savet Evrope u saradnji sa Stalnom konferencijom gradova i opština i Ministarstvom državne uprave i lokalne samouprave. U odnosu na veličinu JLS razvijeno je 5 modela institucionalizacije poslova u oblasti ULJR, i to:

- » **I model** – za opštine koje imaju manje od 30.000 stanovnika pod odgovarajućim institucionalnim okvirom se smatra da je sistematizovano i popunjeno najmanje jedno radno mesto u okviru kog se obavljaju poslovi u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima,
- » **II model** – za opštine koje imaju od 30.000 do 70.000 stanovnika pod odgovarajućim institucionalnim okvirom se smatra da postoji grupa za upravljanje ljudskim resursima (u okviru neke šire organizacione jedinice) u kojoj su sistematizovana i popunjena najmanje tri radna mesta,

- » **III model** – za opštine i gradove koji imaju od 70.000 do 100.000 stanovnika pod odgovarajućim institucionalnim okvirom se smatra da postoji odsek za upravljanje ljudskim resursima (u okviru neke šire organizacione jedinice) u kojem je sistematizovano i popunjeno najmanje pet radnih mesta,
- » **IV model** – za gradove koji imaju između 100.000 i 160.000 stanovnika pod odgovarajućim institucionalnim okvirom se smatra da postoji odeljenje za upravljanje ljudskim resursima (u okviru šireg sektora) u kojem je sistematizovano i popunjeno najmanje osam radnih mesta,
- » **V model** – za gradove koji imaju preko 160.000 stanovnika pod odgovarajućim institucionalnim okvirom se smatra da postoji sektor za upravljanje ljudskim resursima u kojem je sistematizovano i popunjeno najmanje 10 radnih mesta.

Prema zvaničnoj proceni Republičkog zavoda za statistiku, opština Despotovac ima 19.792 stanovnika, što znači da je potrebno primeniti I model – neophodno je da je sistematizovano i popunjeno najmanje jedno radno mesto u okviru kog se obavljaju poslovi u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima. <https://publikacije.stat.gov.rs/G2021/Pdf/G202113048.pdf>

Prema važećem Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta od 18.07.2018. godine, a koji je izmenjen 27.11.2018. godine i 17.7.2018. godine, na poslovima Šefa službe i poslovima radnih odnosa zaposlenih i poslovima ljudskih resursa planiran je jedan službenik. <https://www.despotovac.rs/images/stories/Glasnik%20broj%208%20-%202018.pdf><https://www.despotovac.rs/images/stories/Glasnik%20broj%2013%20-%202018.pdf><https://www.despotovac.rs/images/stories/Glasnik%20broj%208%20-%202019.pdf>

Prema Kadrovskom planu organa opštine Despotovac za 2022. godinu koji je objavljen u Službenom glasniku br. 10 za 2021. godinu (<https://www.despotovac.rs/images/stories/Glasnik%20broj%2010%20-%202021.pdf>), popunjeno je jedno radno mesto i to: Šef Službe i poslovi radnih odnosa zaposlenih i poslovi ljudskih resursa. Imajući sve ovo u vidu, dodeljuje se maksimalan broj poena.

Dalje je utvrđeno da su važećim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta **predviđeni svi poslovi upravljanja ljudskim resursima, koji su nabrojani u čl. 189 Zakona o zaposlenima u AP i JLS**. Iako u svim situacijama Pravilnik ne koristi identične formulacije kao *Zakon o zaposlenima u AP i JLS*, jasno je da su ti poslovi zastupljeni, te je za treći element (E.3) ovog indikatora Despotovac osvojio maksimalne bodove.

Poslednji element (E.4) prati da li se u opštinskoj upravi ažurno vodi kadrovska evidencija zaposlenih i da li se na osnovu nje pripremaju izveštaji o broju i strukturi zaposlenih, te da li se na osnovu podataka iz Kadrovske evidencije pripremaju analitički izveštaji o broju i strukturi zaposlenih u opštinskoj upravi. Kadrovska evidencija služi upravljanju kadrovima i drugim potrebama u oblasti radnih odnosa, ali je istovremeno i osnovni alat za pripremu analitičkih izveštaja za ULJR. Opština Despotovac odgovorila je da **vodi Kadrovsku evidenciju** i dostavila dokaz o tome, ali da se na osnovu nje **ne sastavljaju posebni analitički izveštaji**, već da su struktura i broj zaposlenih prikazani samo u Kadrovskom planu opštine.

3.3.2. Otvorenost i transparentnost zapošljavanja u lokalnoj upravi

U Tabeli 7 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata drugog indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za drugi indikator u oblasti *Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 10 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je ocenom 2.

Tabela 7. Indikator 5: Otvorenost i transparentnost zapošljavanja u lokalnoj upravi

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Informacije o javnim konkursima su dostupne javnosti	4	2
E.2	Oglasi o javnim konkursima su napisani na jednostavnim, jasnim i razumljivim jezikom	4	4
E.3	Tokom trajanja javnog konkursa, lokalna uprava u praksi pruža svim zainteresovanim licima dodatna objašnjenja i informacije i javno ih objavljuje	2	0
E.4	Na javnim konkursima ne postoje nerazumne prepreke za eksternu kandidate zbog kojih su radna mesta lakše dostupna kandidatima koji već imaju radno iskustvo u upravi	2	0
E.5	Procedura prijave na javni konkurs nameće minimalno administrativno opterećenje kandidatima	2	2
E.6	Konkursna komisija ima jednak tretman prema svim učesnicima u postupku i zapisnike koje vodi sadrže sve podatke o rezultatima koje su kandidati postigli u izbornom postupku	2	0
E.7	Odluke konkursnih komisija su javno dostupne, uz garantovanje zaštite podataka o ličnosti	4	0
E.8	Informacije o neuspelim konkursima su javno dostupne, uz obrazloženje zašto konkurs nije uspeo	2	2
UKUPNO:		22	10
OCENA (skala 0–5):		2	

Javna dostupnost (E.1) podrazumeva da je tekst konkursa ili obaveštenje o sprovođenju konkursa objavljen putem najmanje dva različita kanala oglašavanja koja su dostupna širom zemlje, dok je za maksimalni broj poena potrebno da se informacija objavi putem najmanje tri različita kanala oglašavanja. Analizu transparentnosti zapošljavanja trebalo je sprovesti na uzorku tri poslednja okončana javna konkursa za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta u opštinskoj upravi u 2021. odnosno 2020. godini. Utvrđeno je da su **3 poslednja konkursa za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta javno dostupna na internet stranici Opštine.**

<https://www.despotovac.rs/images/stories/Javni%20konkurs%20za%20radno%20mesto%20Opstinska%20uprava.pdf>

<https://www.despotovac.rs/images/stories/%D0%88avni%20konkurs%20za%204%20radna%20mesta%20Opstinska%20uprava%20Despotovac.pdf>

<https://www.despotovac.rs/images/stories/javni%20konkurs%20izvrsilacko%20radno%20mesto%202021.pdf>

Nakon toga je od OU dobijen odgovor sa priložima iz kojih se utvrđuje da je **svaki konkurs bio objavljen i u po jednim dnevnim novinama**, zbog čega se za ovaj element (E.1) **dodeljuju 2 poena**.

Drugi element (E.2) analizira da li su **tekstovi poslednja 3 javna konkursa za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta** napisani tako da eksterni kandidati lako razumeju opis posla i sve zahteve za podnošenje prijave, odnosno da li su **jasni, razumljivi, jednostavni** (da sadrže jasno i pregledno naveden opis posla, jasno navedene uslove koje kandidati treba da ispune, da tekst oglasa jasno ukazuje na dokumenta i informacije koje kandidati treba da podnesu i u kojoj fazi postupka i sl.). Uvidom u tekstove konkursa koji se nalaze na internet stranici opštine Despotovac, utvrđeno je da oni ispunjavaju sve uslove za dodelu **maksimalnog broja poena**.

Jedna od ključnih karika u obezbeđivanju transparentnog zapošljavanja u organima javne uprave, podrazumeva da javni pozivi za popunjavanje radnih mesta ne bi trebalo da sadrže nerazumne prepreke za eksterne kandidate, zbog kojih su radna mesta lakše dostupna kandidatima koji već imaju radno iskustvo u javnoj upravi. Javni konkurs ne bi trebalo da sadrži zahteve koji predstavljaju posebno opterećenje za spoljne kandidate (npr. položen državni ispit kao eliminatoran uslov prilikom prijave na konkurs, bez mogućnosti da službenik naknadno položi državni ispit u roku od šest meseci u skladu sa zakonom, odnosno zahtev za pružanje dokaza o pohađanju određenih obuka koje su dostupne samo službenicima koji rade u upravi itd.). Uvidom u tekstove poslednja 3 oglasa, utvrđeno je da oni **sadrže prepreke za eksterne kandidate**. Tako je kao uslov za konkurisanje za sva radna mesta naveden položen stručni ispit za rad u organima državne uprave, dok se za određena radna mesta kao uslov navodi i radno iskustvo od jedne do tri godine, položen ispit za inspektora. Zbog toga se za ovaj element (E.4) **ne dodeljuju poeni**.

Peti element (E.5) analizira koliko je procedura prijave na konkurs zahtevna za potencijalne kandidate, jer se pretpostavlja da će manje administrativno opterećenje u smislu prikupljanja dokumentacije, povećati interesovanje eksternih kandidata. Fokus istraživanja u ovom domenu se odnosio na proveru toga da li je konkursom bila predviđena mogućnost da kandidati ovlaste opštinsku upravu da sama pribavi dokumenta iz javnih registara (npr. Izvod iz matične knjige rođenih, Uverenje o državljanstvu itd.) koja su im neophodna za podnošenje prijave na konkurs. Reč je zapravo o testiranju primene čl. 103 *Zakona o opštem upravnom postupku* prema kome je organ javne uprave dužan da, po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom, vrši uvid, pribavlja i obrađuje podatke o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija, a koji su neophodni za odlučivanje. Analizom dostupnih javnih konkursa, **utvrđeno je da opštinska uprava može da pribavi dokumenta iz službenih evidencija uz priloženu izjavu kandidata**, te su OU dodeljeni maksimalni poeni.

Šesti i sedmi element (E.6 i E.7) bave se transparentnošću rada konkursne komisije u domenu provere stručnih osposobljenosti, znanja i veština kandidata kao i transparentnošću ishoda postupka izbora kandidata, tj. da li su rešenja o izboru kandidata ili rešenje o neuspehu konkursa javno dostupna. Utvrđeno je **zapisnici konkursne komisije nisu javno dostupni, niti ih je Opštinska uprava dostavila po zahtevu**. Takođe je utvrđeno da **rešenja o izboru kandidata nisu javno dostupna**. Iz ovih razloga, Despotovac za ova dva elementa **ne dobija nijedan poen**.

Na kraju, Despotovac je dobio **2 poena** za poslednji element (E.8) ovog indikatora. Naime, istraživanje je pokazalo **da tokom 2021. i 2020. godine nije bilo neuspeh javnih konkursa za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta**.

3.3.3. Efikasna zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja

U Tabeli 8 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata trećeg indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za prvi indikator u oblasti *Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 9 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je srednjom ocenom 3.

Tabela 8. Indikator 6: Efikasna zaštita službenika na položaju od neželjenog političkog mešanja

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Informacije o javnim konkursima za popunjavanje radnih mesta službenika na položaju su dostupne javnosti	4	0
E.2	Članovi konkursne komisije su stručni	2	0
E.3	Konkursna komisija ima jednak tretman svih učesnika u postupku i zapisnici koje vodi sadrže sve podatke o rezultatima koje su kandidati postigli u izbornom postupku	2	1
E.4	Informacije o neuspelim konkursima su javno dostupne, uz obrazloženje zašto konkurs nije uspeo	2	2
E.5	Vršioći dužnosti službenika na položaju se postavljaju na određeno vreme iz reda službenika	4	4
E.6	Razlozi za razrešenje službenika na položajima u JLS se adekvatno primenjuje u praksi	2	2
UKUPNO:		16	9
OCENA (skala 0–5):		3	

U fokusu ovog indikatora je da se utvrdi u kojoj meri u lokalnoj upravi postoji efikasna prevencija neželjenog političkog uticaja na rad službenika na položajima. Ovaj indikator odnosi se na načelnika, zamenike načelnika opštinske uprave, gde se analizira u kojoj meri formalne i neformalne prakse štite službenike na položaju od političkog uticaja i sprečavaju ih da vrše svoje dužnosti na politički nepristrasan način i to kroz postavljanje službenika na položaj, sprovođenje konkursnih postupaka i zaštitu od diskrecionih ovlašćenja donosilaca odluka.

Analiza je zasnovana na uzorku poslednjeg sprovedenog javnog konkursa za popunjavanje položaja u opštinskoj upravi. Od Opštinske uprave Despotovac pribavljen je tekst Javnog konkursa za popunjavanje položaja u opštinskoj upravi Despotovac (postavljanje načelnika Opštinske uprave) broj 111-3/2018-02 od 20.9.2018. godine. Međutim, ovaj konkurs **nije javno dostupan na internet stranici opštine Despotovac**, zbog čega se za ovaj element (E.1) ne dodeljuju poeni.

I pored dva pokušaja, **nije bilo moguće utvrditi stručne kvalifikacije članova konkursne komisije**, iz kog razloga nisu dodeljeni poeni ni za drugi element (E.2). Međutim, iz zapisnika o radu konkursne komisije za izbor načelnika Opštinske uprave opštine Despotovac od 23.10.2018. godine, utvrđeno je da se na konkurs javio samo jedan kandidat, da je njegova prijava blagovremena, dopuštena, razumljiva i potpuna, te da je sa kandidatom obavljena usmena provera znanja kojom je utvrđeno da kandidat poseduje odgovarajuća znanja. S obzirom na to da je **korišćena samo usmena, a ne i pismena provera**, za treći element (E.3) se dodeljuje 1 od maksimalna 2 poena.

Takođe, utvrđeno je da u poslednje 3 godine **nije bilo neuspelih javnih konkursa** za popunjavanje položaja u opštinskoj upravi, te je za četvrti element (E.4) dodeljen maksimalan broj poena.

Važeći zakon uređuje uslove, postupak i vremenski rok na koji se može postaviti vršilac dužnosti službenika na položaju. Tako u situacijama kada nije postavljen načelnik uprave, kao ni njegov zamenik, do postavljenja načelnika uprave, odnosno kada načelnik uprave nije u mogućnosti da obavlja dužnost duže od 30 dana, Veće može postaviti vršioca dužnosti koji ispunjava propisane uslove za radno mesto službenika na položaju, najduže na tri meseca bez sprovođenja javnog konkursa. Javni konkurs za popunjavanje položaja se oglašava u roku od 15 dana od postavljenja vršioca dužnosti, a u slučaju da se javni konkurs ne okonča postavljenjem na položaj, status vršioca dužnosti se može produžiti najduže još tri meseca (ukupno 6 meseci). **U trenutku sprovođenja monitoringa na pozicijama načelnika i zamenika načelnika Opštinske uprave opštine Despotovac se nisu nalazili vršioci dužnosti**, već službenici postavljeni na javnom konkursu, te su maksimalni bodovi dodeljeni za peti element indikatora (E.5).

Razlozi za razrešenje službenika na položaju su, takođe, uređeni Zakonom (čl. 52). Ovaj član precizira da se službenik razrešava sa položaja ako mu prestane radni odnos zbog:

- » pravosnažne presude na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci – danom pravosnažnosti presude,
- » konačnog rešenja kojim mu je izrečena disciplinska kazna prestanka radnog odnosa,
- » konačnog rešenja kojim mu je određena ocena “ne zadovoljava” na vanrednom ocenjivanju,
- » sprovođenja inicijative za razrešenje na osnovu mere javnog objavljivanja preporuke za razrešenje koju izrekne Agencija za borbu protiv korupcije,
- » drugih razloga predviđenih opštim propisima o radu kojima se uređuje prestanak radnog odnosa nezavisno od volje zaposlenog i volje poslodavca.

Takođe, službenik se razrešava s položaja i ako: 1) organ jedinice lokalne samouprave nadležan za njegovo postavljenje na položaj prihvati javnu preporuku za razrešenje gradskog, odnosno opštinskog zaštitnika prava građana, 2) dva puta, bez obzira na redosled ocena, rešenjem mu bude određena ocena *ne zadovoljava*.

Kako u poslednje dve godine **nije bilo razrešenja službenika na položajima**, Despotovac za šesti element (E.6) dobija maksimalan broj poena.

3.3.4. Efikasnost mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi

U Tabeli 9 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata četvrtog indikatora u ovoj oblasti, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za prvi indikator u oblasti *Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 12 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu je ocenjeno prosečnom ocenom 3.

Tabela 9. Indikator 7: Efikasnost mera za unapređenje integriteta i sprečavanje korupcije u lokalnoj upravi

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Usvojen je Kodeks ponašanja službenika i nameštenika u lokalnoj upravi	2	2
E.2	Primena Kodeksa ponašanja službenika i nameštenika se redovno prati i izveštava se javnost	4	0
E.3	Formirana je Žalbena komisija u lokalnoj upravi i njen rad je precizno uređen	4	4
E.4	Članovi Žalbene komisije su kompetentni i postavljeni su u skladu sa propisom	2	2
E.5	Udeo odluka Žalbene komisije koje su poništene na upravom sporu	4	4
E.6	Usvojen lokalni antikorupcijski plan	2	0
E.7	Uspostavljeni mehanizmi za praćenje i izveštavanje o primeni lokalnog antikorupcijskog plana	4	0
UKUPNO:		22	12
OCENA (skala 0–5):		3	

Zakon o zaposlenima u AP i JLS je propisao (čl. 196) obavezu JLS da donesu Kodeks ponašanja službenika i nameštenika u lokalnoj upravi. Kodeksom ponašanja se uređuju opšta pravila ponašanja službenika i nameštenika, te konkretizuju ustavne i zakonske norme u ovoj oblasti koje predstavljaju osnov za unapređenje rada organa, službi, organizacija i njihovih zaposlenih, kada oni vrše poslove iz nadležnosti lokalne samouprave i poslove od značaja za ostvarivanje prava i sloboda građana. U Despotovcu je 2018. godine **usvojen Kodeks ponašanja službenika i nameštenika opštine Despotovac (E.1)**, ali **Opštinska uprava ne sačinjava godišnje izveštaje o primeni ovog dokumenta, niti o tome izveštava javnost**. To je razlog zašto za drugi element (E.2) nisu dodeljeni bodovi.

Dalje, **opština Despotovac je 2017. godine formirala Žalbenu komisiju** koja u drugom stepenu odlučuje o pravima i dužnostima službenika, kao i o žalbama učesnika internog i javnog konkursa, **a donela je i Poslovnik o njenom radu**. Takođe, utvrđeno je da su članovi Žalbene komisije kompetentni i postavljeni u skladu sa zakonom, te su prilikom ocene trećeg i četvrtog elementa (E.3 i E.4) dodeljeni maksimalni bodovi.

Predmet monitoringa je bio i kvalitet odluka koje donosi Žalbena komisija, te je u vezi sa time ispitivan ishod pokrenutih i okončanih upravnih sporova koji su rezultirali poništenjem odluka Žalbene komisije. Utvrđeno je da u poslednje dve godine **nije pokrenut nijedan upravni spor protiv odluka Žalbene komisije**, zbog čega za peti element (E.5) Despotovac dobija maksimalan broj poena.

Akcioni plan za pregovaranje Srbije o članstvu u Evropskoj uniji za Poglavlje 23, predviđa jačanje preventivnih antikorupcijskih mehanizama na nivou lokalne samouprave. Ovim dokumentom je predviđeno da gradovi i opštine usvoje i primene lokalne akcione planove za borbu protiv korupcije, tj. lokalne antikorupcijske planove u kojima se identifikuju nadležnosti, oblasti, procesi i procedure kod kojih postoji rizik za nastanak različitih oblika korupcije i kojima se predlažu načini za upravljanje ovim rizicima. Primenom lokalnih akcionih planova i uspostavljanjem adekvatnih mehanizama za praćenje njihovog sprovođenja, jedinice lokalne samouprave jačaju

svoju otpornost na nastanak korupcije, na nepravilnosti i zloupotrebe javnih resursa, odnosno jačaju svoje kapacitete za zaštitu, zastupanje i ostvarivanje javnog interesa lokalne zajednice. Nažalost, **Despotovac nema usvojen Lokalni antikorupcijski plan, a samim tim ni telo za njegovo praćenje i primenu**, zbog čega za poslednja dva elementa (E.6, E.7) nisu dodeljeni poeni.

3.4. Odgovornost

Oblast *Odgovornost* je praćena preko jednog indikatora koji prati proaktivnost lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici. Ovaj indikator pokriva jedan princip javne uprave – da se pravo na pristup informacijama od javnog značaja dosledno primenjuje.

3.4.1. Proaktivnost lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici

U Tabeli 10 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata indikatora koji pokriva ovu oblast, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za indikator u oblasti *Odgovornost* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 12 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je prosečnom ocenom 2.

Tabela 10. Indikator 8: Proaktivnost lokalne uprave u objavljivanju informacija na zvaničnoj internet stranici

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Organizaciona šema i informacije o propisanim nadležnostima svih organizacionih jedinica u okviru gradske / opštinske uprave nalaze se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.2	Kontakt informacije organizacionih jedinica se nalaze na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.3	Informator o radu gradske / opštinske uprave nalazi se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	4
E.4	Statut opštine / grada nalazi se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	4
E.5	Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta objavljuje se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.6	Godišnji plan javnih nabavki objavljuje se na zvaničnoj internet stranici lokalne samouprave	4	4
E.7	Spisak važećih planskih dokumenta (strateških dokumenata, akcionih planova, programa) nalazi se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.8	Dokumenti u vezi sa pripremom i realizacijom budžeta JLS nalaze se na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
UKUPNO:		32	12
OCENA (skala 0–5):		2	

Ovaj indikator je usmeren na to koliko organi lokalne uprave samoinicijativno objavljuju informacije od javnog značaja, odnosno koliko su proaktivni, umesto da čekaju da im se javnost obrati sa zahtevom za pristup informacijama od javnog značaja.

Na početku (E.1) smo proveravali da li su na sajtu Opštine Despotovac objavljene informacije o načinu organizacije Opštine, sa organizacionim jedinicama (odeljenja, sekretarijati, posebne službe, mesne kancelarije i sl.), sa opisom nadležnosti, te da li su informacije potpune, ažurirane, lako dostupne, a posebno, da li su prilagođene građanima ili su kopirane iz službenih akata (korišćenje birokratskog jezika). U Despotovcu, prema važećem *Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji radnih mesta*, kao i važećoj *Odluci o Opštinskoj upravi* postoji 8 jedinica i to: 5 odeljenja, 2 službe i kabinet predsednika opštine. Utvrđeno je da su **informacije nepotpune**. Informacije koje se nalaze na stranici u vezi su sa 6 organizacionih jedinica, dok za dve organizacione jedinice: kabinet predsednika i službu za budžetsku inspekciju i internu reviziju, ne postoje. Informacije nisu prilagođene građanima, već su kopirane iz važeće *Odluke o opštinskoj upravi*. Zbog svega navedenog za ovaj element se **ne dodeljuju poeni**.

Takođe je utvrđeno da se na internet stranici **ne nalaze potpune i ažurne kontakt informacije** organizacionih jedinica, odnosno rukovodilaca ili zaposlenih koji rade na određenim poslovima (ime rukovodioca, broj telefona, imejl), zbog čega se za ovaj element (E.2) **ne dodeljuju poeni**. Naime, na internet stranici, kako je ranije navedeno, postoje informacije koje se odnose samo na određene organizacione jedinice (6 od 8), ali čak ni tada se ne navodi ko su rukovodioci ili zaposleni koji rade na određenim poslovima, niti se navode imejlove organizacionih jedinica ili rukovodilaca, već se samo navode nadležnosti i broj telefona organizacione jedinice – primer je Odeljenje za inspekcijske poslove, a i kod ostalih organizacionih jedinica je identična situacija. <http://www.despotovac.rs/content/view/345/134/>

Što se **Informatora o radu OU** tiče, pratili smo da li se *Informator* objavljuje, a zatim i da li je potpun, odnosno da li prati strukturu propisanu Zakonom o pristupu informacijama od javnog značaja, da li je lako dostupan, kao i da li se podaci ažuriraju na mesečnom nivou kako je predviđeno članom 17. *Uputstva za izradu i objavljivanje informatora o radu državnog organa*, što podrazumeva da u *Informatoru* moraju da se unesu sve promene nastale u toku meseca najkasnije do kraja meseca. Utvrdili smo da je *Informator* **lako dostupan**, da se nalazi na početnoj internet stranici opštine Despotovac, te da je u trenutku sprovođenja ovog istraživanja u februaru 2022. godine bio dostupan *Informator* koji je poslednji put ažuriran u decembru 2021. godine i da je redovno ažuriran, te da sadrži sve informacije propisane pozitivnim propisima.

Takođe, utvrdili smo da je na stranici **objavljen važeći Statut od 18.3.2019. godine** i da je lako dostupan (E.4).

To se ne može reći za *Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta* Opštinske uprave Despotovac. Naime, na internet stranici **objavljen je nevažeći Pravilnik iz 2016. godine**, kao i *Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika* od 17.7.2019. godine, a kojim se menja *Pravilnik* iz 2018. godine. Međutim, on uopšte nije objavljen na zvaničnoj internet stranici opštine, zbog čega Opština Despotovac za peti element (E.5) **ne dobija nikakve poene**.

<http://www.despotovac.rs/images/stories/Pravilnik%20o%20unutrasnjem%20uredjenju%20i%20sistematizaciji.pdf>

<https://www.despotovac.rs/images/stories/Pravilnik%20o%20sistematizaciji%20UD%20izmena%202019.pdf>

<http://www.despotovac.rs/content/view/1134/225/>

Element (E.6), gde je OU osvojila maksimalan broj poena odnosi se na **Godišnji plan javnih nabavki**. Isti je u skladu sa *Zakonom o javnim nabavkama* (Član 88), donet i objavljen na Portalu javnih nabavki i lako je dostupan, a takođe je objavljen i na internet stranici Opštine.

Imajući u vidu da Opštinska uprava Despotovac nije odgovorila na pitanje koja su **važeća planska dokumenta, nije bilo moguće proveriti** da li se ona nalaze na internet stranici Opštine, zbog čega za ovaj element (E.7) **nisu dodeljeni poeni**.

Pored toga, proveravano je da li su na internet stranici Opštine, u okviru **budžetskih dokumenata, objavljeni svi dokumenti** (*Odluka o budžetu, Odluka o završnom računu, Građanski budžet*) iz kojih građani mogu da ustanove sve informacije u vezi sa budžetom (E.8). Utvrđeno je da je na internet stranici objavljena *Odluka o budžetu za 2021. godinu i Građanski budžet za 2021. godinu*, ali ne i *Odluka o završnom računu budžeta Opštine Despotovac za 2020. godinu* koja je usvojena 11. juna 2021. godine, tako da za poslednji element (E.8) nisu dodeljeni poeni.

3.5. Pružanje usluga

Oblast *Pružanje usluga* je praćena preko jednog indikatora koji prati dostupnost i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima. Ovaj indikator pokriva dva principa javne uprave – da postoje mehanizmi koji obezbeđuju kvalitet javnih usluga i da je obezbeđena dostupnost javnih usluga u praksi.

3.5.1. Dostupnost i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima

U Tabeli 11 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata indikatora koji pokriva ovu oblast, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za indikator u oblasti *Pružanje usluga* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 10 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je srednjom ocenom 2.

Tabela 11. Indikator 9: Dostupnost i kvalitet pružanja administrativnih usluga građanima

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	U gradu / opštini postoji dokument javne politike koji se bavi obezbeđivanjem i povećanjem kvaliteta javnih usluga koje građanima pruža lokalna uprava	4	4
E.2	Dokument javne politike koji se bavi unapređenjem kvaliteta javnih usluga građanima je sveobuhvatan	4	0
E.3	Uspostavljeno je jedinstveno upravno mesto u lokalnoj upravi	2	0
E.4	Stepen zadovoljstva građana uslugama koje su ostvarili u okviru jedinstvenog upravnog mesta u lokalnoj upravi	4	0
E.5	Usluge koje pruža lokalna uprava su dostupne na portalu eUprava	4	0

E.6	Lokalna uprava pruža usluge građanima na svim jezicima u službenoj upotrebi i pripadnicima nacionalnih manjina je omogućen pristup uslugama na jezicima nacionalnih manjina (za one JLS u kojima je u službenoj upotrebi jezik nacionalne manjine)	2	2
E.7	Osobama sa invaliditetom je omogućen pristup objektima u kojima se pružaju administrativne usluge	4	4
E.8	Internet stranica JLS sadrži sve neophodne i lako dostupne podatke o uslugama i načinu ostvarivanja usluga za građane	4	0
UKUPNO:		28	10
OCENA (skala 0–5):		2	

Pod dokumentom javne politike se smatra bilo koji akt koji su usvojili nadležni organi opštine u skladu sa *Zakonom o planskom sistemu Republike Srbije*. **Opštinska uprava dostavila je Pravilnik o e-uslugama, e-pisarnici i korišćenju sistema za razmenu podataka u opštinskoj upravi Despotovac** od 10.1.2022. godine, broj 02-1/2022-01 čiji je cilj unapređenje kvaliteta javnih usluga građanima, zbog čega se za prvi element (E.1) dodeljuje maksimalan broj poena. Međutim, **ne može se reći da je u pitanju sveobuhvatan dokument**, u smislu da podrazumeva uvođenje jedinstvenog upravnog mesta, da se odnosi na poboljšanje dostupnosti javnih usluga za sve korisnike sa posebnim aspektom za osobe sa invaliditetom, kao i da mu je cilj postizanje jednakog teritorijalnog pristupa za javne usluge na teritoriji cele opštine, zbog čega se za drugi element (E.2) ne dodeljuju poeni.

Poeni nisu dodeljeni ni za naredna dva elementa (E.3, E.4) s obzirom na to da jedinstveno upravno mesto nije uspostavljeno, te samim tim nije bilo moguće ni oceniti stepen zadovoljstva građana uslugama koje su ostvarili u okviru jedinstvenog upravnog mesta.

Dalje je proveravano **da li su administrativne usluge koje pruža lokalna uprava dostupne na portalu eUprava** koji vodi Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu Vlade RS, na uzorku od **tri javne usluge** i to: prijava deteta u predškolsku ustanovu, podnošenje zahteva za izdavanje Izvoda iz matične knjige rođenih, podnošenje zahteva za Informacije o lokaciji (Čl. 53 *Zakona o planiranju i izgradnji*). Utvrđeno je da od ove tri usluge na portalu eUprava za opštinu Despotovac **postoji samo jedna usluga** koja se odnosi na prijavu deteta u predškolsku ustanovu *Rada Miljković*, dok druge dve pomenute usluge nisu dostupne, te ni za ovaj element (E.5) opština Despotovac nije osvojila poene.

Imajući u vidu da u Opštini Despotovac nije u upotrebi službeni jezik neke od nacionalnih manjina, te da je procenat pripadnika nacionalnih manjina manji od 15%, za ovaj element (E.6) je dodeljen maksimalan broj poena.

Ono što je pohvalno jeste da je **osobama sa invaliditetom omogućen pristup zgradi OU** u kojoj se pružaju administrativne usluge, odnosno da zgrada OU ispunjava uslove propisane *Pravilnikom o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojim se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama* (E.7). Postoji i posebno obeleženo parking mesto za osobe sa invaliditetom, a građanima je omogućeno nesmetano kretanje u prizemlju zgrade Opštinske uprave.

Na kraju (E.8), utvrđeno je da internet stranica OU Despotovac **ne sadrži sve neophodne i lako dostupne podatke o uslugama i načinu ostvarivanja usluga za građane**. Moglo bi se reći da je internet stranica konfuzna, da se teško dolazi do relevantnih informacija i da one nisu potpune, da su informacije koje postoje razbacane na nekoliko strana.

3.6. Upravljanje javnim finansijama

Oblast Upravljanje javnim finansijama je praćena preko tri indikatora – poštovanje budžetskog kalendara i planiranje prihoda i rashoda, transparentnost budžeta, i zasnovanost postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti. Ovi indikatori pokrivaju tri principa javne uprave – da se budžet JLS utvrđuje u skladu sa pravnim okvirom, uz sveobuhvatno navođenje rashoda koji su u skladu sa srednjoročnim budžetskim okvirom i koji se poštuju, da su obezbeđeni transparentnost budžeta JLS i nadzor nad njim, i da su javne nabavke u skladu sa osnovnim principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti itd.

3.6.1. Stepen poštovanja budžetskog kalendara i uspešnosti planiranja prihoda i rashoda

U Tabeli 12 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata prvog indikatora koji pokriva ovu oblast, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za prvi indikator u oblasti *Upravljanje javnim finansijama* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 14 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je srednjom ocenom 3.

Tabela 12. Indikator 10: Stepen poštovanja budžetskog kalendara i uspešnosti planiranja prihoda i rashoda

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Priprema budžeta u skladu sa budžetskim kalendarom	4	4
E.2	Utvrđivanje predloga budžeta u skladu sa budžetskim kalendarom	2	0
E.3	Usvajanje budžeta u skladu sa budžetskim kalendarom	4	4
E.4	Stepen sveobuhvatnosti budžeta prema programskoj strukturi budžeta	2	2
E.5	Stepen uspešnosti planiranja prihoda u budžetu JLS	4	2
E.6	Stepen uspešnosti planiranja rashoda u budžetu JLS	4	2
UKUPNO:		20	14
OCENA (skala 0–5):		3	

Prva tri elementa indikatora (E.1, E.2 i E.3) procenjuju da li se i u kojoj meri poštuje budžetski kalendar prilikom pripreme lokalnog budžeta, tj. rokovi utvrđeni Zakonom o budžetskom sistemu. U skladu sa Članom 31 ovog Zakona, krajnji rokovi za pripremu budžeta su:

- » **1. avgust** – lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja uputstvo za pripremu nacrtu budžeta lokalne vlasti,
- » **1. septembar** – direktni korisnici sredstava budžeta lokalne vlasti dostavljaju predlog finansijskog plana lokalnom organu uprave nadležnom za finansije, za budžetsku i naredne dve fiskalne godine, koji sadrži izveštaj o učinku programa za prvih šest meseci tekuće godine,

- » **15. oktobar** – lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja nacrt odluke o budžetu nadležnom izvršnom organu lokalne vlasti,
- » **1. novembar** – nadležni izvršni organ lokalne vlasti dostavlja predlog odluke o budžetu skupštini lokalne vlasti,
- » **20. decembar** – skupština lokalne vlasti donosi odluku o budžetu lokalne vlasti,
- » **25. decembar** – lokalni organ uprave nadležan za finansije dostavlja ministru odluku o budžetu lokalne vlasti.

Utvrđeno je da je OU izvršila pripremu budžeta u skladu sa definisanim rokovima, ali da *Predlog Odluke o budžetu* nije blagovremeno dostavljen Skupštini opštine Despotovac. Uprkos tome, Skupština je 20. decembra 2021. godine donela *Odluku o budžetu za 2022. godinu*, nakon čega je ona dostavljena Ministarstvu finansija.

Dalja analiza je obuhvatala proveru da li usvojeni budžet prati propisanu uniformisanu programsku strukturu budžeta JLS, kao i postojanje prakse rodno odgovornog budžetiranja (E.4). Programska struktura budžeta je uređena *Zakonom o budžetskom sistemu i Uputstvom za pripremu budžeta JLS*, koje svake godine priprema Ministarstvo finansija i dostavlja lokalnim samoupravama. Struktura budžeta obuhvata 17 uniformisanih programa u okviru kojih je potrebno definisati ciljeve programa, programske aktivnosti i indikatore. Uvidom u Odluku o budžetu Opštine Despotovac za 2022. godinu utvrđeno je da su **rashodi iskazani po programskoj klasifikaciji**, da sadrže svih 17 programa, kao i da **postoji praksa rodno odgovornog budžetiranja**, gde u *Odluci o budžetu* nailazimo na više rodno odgovornih ciljeva, npr. kod razvoja omladine i sporta jedan od ciljeva je povećanje učešća devojčica u sportskim aktivnostima, zatim kod socijalne i dečje zaštite jedan od ciljeva je povećanje dostupnosti prava i mehanizama zaštite za žene u lokalnoj zajednici.

Poslednja dva elementa indikatora mere uspešnost JLS u planiranju budžetskih prihoda i rashoda. Peti element (E.5) prati koliko je lokalna uprava uspešna u planiranju prihoda u budžetu JLS kroz procentualni odnos između planiranih prihoda u godišnjem budžetu i stvarnih prihoda prikupljenih tokom poslednje kalendarske godine. Analiza je vršena na osnovu podataka iz prvobitno usvojene *Odluke o budžetu* za posmatranu godinu (a ne poslednje *Odluke o rebalansu budžeta*) i *Odluke o završnom računu* za istu godinu, a predmet istraživanja je bila budžetska 2021. godina. Metodologija istraživanja je predvidela da se analiziraju samo tekući prihodi koji izvorno pripadaju JLS (ekonomska klasifikacija 7 i 8), bez samodoprinosu (711180), kapitalnih namenskih transfera od RS i APV (733252), kredita (911) i donacija. Analiza je pokazala da su inicijalno planirani izvorni prihodi budžeta (bez gorenavedenih ekonomskih klasifikacija), prema prvobitno usvojenoj *Odluci o budžetu Opštine Despotovac za 2021. godinu*, iznosili 931.124.379,00 dinara, dok su ostvareni prihodi iznosili 714.844.860,68 dinara, tako da je **stepen odstupanja 23,22%**, što znači da je Opština Despotovac dobila polovinu poena jer je odstupanje veće od 15%, a manje od 40%.

Šesti element indikatora (E.6) meri koliko je lokalna uprava uspešna u planiranju rashoda u budžetu JLS kroz procentualni odnos između planiranih rashoda u godišnjem budžetu i stvarnih rashoda tokom poslednje pune kalendarske godine. Prilikom analize budžetskih rashoda, metodologija istraživanja je predvidela da u obzir treba uzeti samo planirane i izvršene tekuće rashode (ekonomska klasifikacija 4, bez kapitalnih transfera 4632, jer se oni dobijaju od RS i APV) i kapitalne rashode (ekonomska klasifikacija 5). I u ovom slučaju, najbolje su bodovana odstupanja do 15% između planiranih i izvršenih rashoda budžeta, dok za odstupanja veća od

40% se nisu dodeljivali bodovi. S obzirom na to da su planirani rashodi iznosili 833.116.229 dinara, dok su ostvareni rashodi iznosili 706.075.207 dinara, utvrđeno je da **stepen odstupanja iznosi 15,24%**, te je Despotovac i ovde osvojio 2 od 4 maksimalna poena.

3.6.2. Transparentnost i dostupnost budžeta i pratećih dokumenata

U Tabeli 13 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata drugog indikatora koji pokriva ovu oblast, nakon čega je data njegova detaljna analiza.

Za drugi indikator u oblasti *Upravljanje javnim finansijama* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 8 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je ocenom 1.

Tabela 13. Indikator 11: Transparentnost i dostupnost budžeta i pratećih dokumenata

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Usvojeni godišnji budžet JLS je lako dostupan na zvaničnoj internet stranici JLS	4	2
E.2	Izveštaji o izvršenju budžeta tokom godine su lako dostupni na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.3	Odluke o završnom računu budžeta su lako dostupne na zvaničnoj internet stranici JLS	4	0
E.4	Izveštaji o izvršenju budžeta sadrže podatke o budžetskoj potrošnji u smislu programske, funkcionalne, organizacione i ekonomske klasifikacije	4	0
E.5	Informacije o korišćenju budžetskih rezervi lako su dostupne na zvaničnoj internet stranici JLS	2	0
E.6	Građanski vodiči kroz Odluku o budžetu redovno se objavljuju na internet stranici JLS i lako su dostupni	4	4
E.7	Građanski vodič kroz odluku o završnom računu budžeta je lako dostupan građanima	2	0
E.8	Podaci o budžetu se objavljuju u otvorenom formatu (otvoreni podaci)	2	2
UKUPNO:		26	8
OCENA (skala 0–5):		1	

Prvi zahtev u pogledu transparentnosti lokalnog budžeta se svakako odnosi na laku dostupnost usvojenog budžeta na zvaničnoj internet prezentaciji JLS (E.1). Kao uzorak je uzeta dostupnost *Odluke o budžetu* za tekuću (2022) i prethodnu fiskalnu godinu (2021), a utvrđeno je da je na internet stranici Opštine Despotovac u odeljku *Budžet opštine* **lako dostupna** samo *Odluka o budžetu za 2021. godinu*, dok nije objavljena *Odluka o budžetu za 2022. godinu*, zbog čega se i dodeljuju 2 od 4 poena.

Što se tiče trošenja novca, odnosno izvršenja budžeta, vrednovano je da li Opština Despotovac objavljuje *Izveštaje o izvršenju budžeta*, *Odluku o završnom računu budžeta*, kao i informacije o korišćenju budžetskih rezervi (E.2, E.3, E.4, E.5). *Zakonom o budžetskom sistemu*, obavezno je

šestomesečno, zatim devetomesečno i godišnje izveštavanje (završni račun). Iako mesečno i kvartalno izveštavanje nije *Zakonom o budžetskom sistemu* propisano kao obavezno, takva praksa je dodatno vrednovana. Utvrđeno je da se **na internet stranici Opštine Despotovac nema dostupnih Izveštaja o izvršenju budžeta tokom godine, niti Odluka o završnom računu**, zbog čega za ove elemente nisu mogli biti dodeljeni poeni.

<http://www.despotovac.rs/content/view/1028/200/>

Jedno od važnijih pitanja jeste kako građanima približiti kompleksna budžetska dokumenta, te smo pratili da li su na internet stranici Opštine Despotovac objavljeni *Građanski vodiči kroz odluku o budžetu* kao i *Građanski vodič kroz odluku o završnom računu budžeta*, a kao uzorak su uzete poslednje dve kalendarske godine. Utvrđeno je da na zvaničnoj internet stranici Opštine Despotovac **postoje Građanski vodič kroz odluku o budžetu za 2021. i za 2022. godinu** i da su oba dokumenta lako dostupna, na 1 klik od početne stranice u odeljku *Budžet opštine*, zbog čega je Opština Despotovac dobila maksimalan broj poena za ovaj element (E.6), dok se na stranici Opštine **ne nalaze Izveštaji o izvršenju budžeta prilagođeni građanima**, tako da za taj element (E.7) nisu dodeljeni poeni.

Na kraju je praćeno da li se na Portalu otvorenih podataka i zvaničnoj internet stranici Opštine objavljuju budžetski podaci u otvorenom formatu koji su:

- » mašinski čitljivi (CSV, XLS, XML, JSON, RDF, TXT itd.),
- » dostupni za preuzimanje od strane različitih korisnika i više puta,
- » besplatni.

Utvrđeno je da se na internet stranici Opštine Despotovac objavljuju samo odluke o budžetu u pdf formatu i da nedostaje *Odluka o budžetu za 2022. godinu*, dok se **na Portalu otvorenih podataka** (<https://budzeti.data.gov.rs/>) nalaze **podaci koji pokrivaju 2020, 2021. i 2022. godinu**, tako da je dodeljen maksimalan broj poena za ovaj element (E.8).

3.6.3. Zasnovanost postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti

U Tabeli 14 je dat prikaz ostvarenih bodova prema svakom od elemenata trećeg indikatora koji pokriva ovu oblast, nakon čega je data detaljna analiza ovog indikatora.

Za treći indikator u oblasti *Upravljanje javnim finansijama* Opštinska uprava Despotovac osvojila je ukupno 18 poena i na šestostepenoj skali stanje u ovom domenu ocenjeno je prosečnom ocenom 3.

Tabela 14. Indikator 12: Zasnovanost postupaka javnih nabavki na principima jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, srazmernosti i transparentnosti

Redni broj elementa	Naziv elementa	Maksimalni bodovi	Ostvareni bodovi
E.1	Gradska / opštinska uprava je donela interni akt kojim se bliže uređuje postupak javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama	2	2
E.2	U lokalnoj upravi je uspostavljena organizaciona jedinica u čijem delokrugu rada je sprovođenje javnih nabavki i postoje kadrovski kapaciteti za sprovođenje javnih nabavki u skladu sa propisima	4	0
E.3	Lokalna uprava za sprovođenje postupaka javnih nabavki koristi portal javnih nabavki	4	4
E.4	Prosečan broj ponuđača u postupcima javnih nabavki	4	2
E.5	Udeo postupaka javnih nabavki koje su dodeljene jedinom ponuđaču koji je učestvovao u postupku	4	2
E.6	Udeo postupaka javnih nabavki u kojima je Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki donela odluku o zabrani postupka, zaključenja ili izvršenja ugovora o javnoj nabavci	4	4
E.7	Postupak javnih nabavki sprovodi kompetentna komisija u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama	4	4
E.8	Dostupnost informacija o pokretanju i ishodu postupka javnih nabavki na internet stranici JLS	2	0
UKUPNO:		28	18
OCENA (skala 0–5):		3	

Opština Despotovac usvojila je *Pravilnik o bližem uređivanju postupka javne nabavke* od 28.2.2014. godine kao i *Pravilnik o izmeni i dopuni pravilnika o bližem uređivanju postupka javne nabavke* od 04.2.2016. godine, čime je u ovoj oblasti uspostavljen normativni okvir (E.1).

Pored normativnog okvira, za efikasno obavljanje poslova javnih nabavki važno je da postoje organizacioni i kadrovski kapaciteti unutar lokalne uprave za sprovođenje istih u skladu sa propisima (E.2). U okviru OU Despotovac postoji *Odeljenje za privredu, javne delatnosti, finansije i budžetske fondove* i u okviru ove službe su sistematizovana 2 radna mesta, odnosno službenika koja obavljaju poslove javnih nabavki. Kako se ne radi o posebnoj organizacionoj jedinici koja se bavi planiranjem i sprovođenjem javnih nabavki, za ovaj element nisu mogli biti dodeljeni poeni.

Daljim istraživanjem je analizirano da li lokalna uprava koristi Portal javnih nabavki za sprovođenje postupaka javnih nabavki u onim slučajevima kada je na to obavezuje zakon (E.3). **Tokom 2021. godine Opštinska uprava je pokrenula i okončala 8 postupaka javnih nabavki i svi su bili objavljeni na Portalu javnih nabavki.** Iako nije zakonska obaveza, metodologija istraživanja je predvidela da lokalne uprave treba dodatno da povećaju transparentnost sprovođenja javnih nabavki, tako što će informacije o pokretanju i ishodu postupaka javnih nabavki objaviti na svojoj zvaničnoj internet prezentaciji (E.8). **OU Despotovac na svojoj internet stranici nije objavljivala informacije o pokretanju i ishodu postupaka javnih nabavki za period od 2021. do 2022. godine,** već postoje podaci samo za javne nabavke sprovedene 2020. godine. Ovakvi nalazi su uslovlili dodelu maksimalnog broja poena za treći element (E.3), dok za osmi element poeni nisu dodeljeni (E.8).

Pored transparentnosti, predmet analize je bila i kompetitivnost postupaka javnih nabavki i to, najpre, u smislu utvrđivanja prosečnog broja ponuđača u postupcima javnih nabavki u poslednjih 12 meseci od momenta sprovođenja monitoringa (E.4). Analiza je pokazala da je **prosečan broj ponuđača po postupku javne nabavke iznosio 2 – što je minimalni prag kompetitivnosti**, zbog čega su za ovaj element dodeljena 2 od 4 poena. Takođe, utvrđeno je da **udeo postupaka javnih nabavki koje su dodeljene jedinom ponuđaču koji je učestvovao u postupku iznosi 50%**, odnosno da je od 8 analiziranih slučajeva u 4 slučaja učestvovao samo 1 ponuđač, zbog čega se i za peti element (E.5) dodeljuju 2 od maksimalna 4 poena.

Daljim istraživanjem je proveravano da li su postupci javnih nabavki zasnovani na principu jednakog tretmana ponuđača i zabrane diskriminacije, i to utvrđivanjem udela postupaka javnih nabavki u kojima je *Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki* donela odluku o zabrani postupka, zaključenja ili izvršenja ugovora o javnoj nabavci (E.6). Analiza je pokazala da u protekloj kalendarskoj godini **Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki ni u jednom slučaju nije donela odluku o zabrani postupka, zaključenja ili izvršenja ugovora o javnoj nabavci**.

Konačno, indikator 12 je testirao da li postupke javnih nabavki sprovodi stručna komisija u skladu sa odredbama *Zakona o javnim nabavkama* (E.7). S obzirom na to da lokalna uprava nije u obavezi da imenuje komisiju za javnu nabavku ukoliko procenjena vrednost nabavke ne prelazi iznos od 3.000.000,00 dinara, za uzorak su uzeta tri poslednja sprovedena postupka javnih nabavki u prethodnoj kalendarskoj godini (2021), čija je procenjena vrednost bila iznad ove zakonom utvrđene granice. Zakon je propisao brojnost i kompetencije članova komisije, onda kada se ona formira. Uvidom u dokumentaciju, **zaključeno je da su tri poslednja postupka javnih nabavki, procenjene vrednosti iznad 3 miliona dinara, sprovele komisije koje su bile formirane u skladu sa zakonom**. U pitanju su sledeći postupci: 1) Letnje održavanje opštinskih puteva i ulica i asfaltiranih nekategorisanih puteva (krpljenje rupa) na teritoriji opštine Despotovac, 2) Usluga postupka usaglašavanja sa Zakonom o javnoj svojini – procena vrednosti i upis imovine na osnovu popisa i imovinsko-pravnog statusa imovine Opštine Despotovac, 3) Električna energija.

ZAKLJUČCI

4.

Nalazi istraživanja su pokazali da je Opština Despotovac osvojila ukupno 105 poena (od mogućih 262), odnosno da su **analizirani indikatori u svih 6 oblasti javne uprave ispunjeni 40,07%**. Takođe, **ukupna ocena stanja u svih šest analiziranih oblasti javne uprave iznosi 2, na šestostepenoj skali od 0–5**.

U okviru prve oblasti – **Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave** nije utvrđeno postojanje planskih dokumenta u kojima je kao opšti ili poseban cilj prepoznato unapređenje rada opštinske uprave. Kako ova dokumenta nisu usvojena, odnosno kako nema podataka da su usvojena, nije bilo moguće ni proveriti da li su u postupku njihovog usvajanja konsultovane organizacije civilnog društva i zainteresovani građani, kako je taj postupak tekao, da li postoje mehanizmi koji bi pratili sprovođenje ovih planskih dokumenata, da li su u te mehanizme uključene organizacije civilnog društva i slično.

U okviru druge oblasti – **Izrada i koordinacija politika**, nalazi pokazuju da rad Opštinskog veća nije javan, da javnost ne zna kada se održavaju sednice, šta je na dnevnom redu, zapisnici sa sednica su nedostupni. Pored toga, Opština Despotovac ne pokazuje dovoljnu inkluzivnost i otvorenost u kreiranju dokumenata javnih politika i propisa.

U okviru treće oblasti – **Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima** pozitivno je to što je uspostavljen odgovarajući institucionalni okvir za obavljanje poslova u vezi sa upravljanjem ljudskim resursima u lokalnoj upravi, usvojen je *Kodeks ponašanja službenika i nameštenika*, formirana je Žalbena komisija. Međutim, postavlja se pitanje koliko su u praksi službenici na položaju zaštićeni od neželjenog političkog mešanja, da li je proces zapošljavanja transparentan, a posebno zabrinjava borba protiv korupcije, s obzirom da je Opština Despotovac jedna od malobrojnih opština koja čak nije ni usvojila *Lokalni antikorpcijski plan*.

U okviru četvrte oblasti – **Odgovornost** konstatujemo da je Opština Despotovac na svojoj internet stranici objavila određeni broj traženih informacija o svom radu (*Statut, Informator o radu, Godišnji plan javnih nabavki*). Ono što kvari utisak je to što na internet stranici nisu dostupna važeća planska dokumenta, *Pravilnik o sistematizaciji i organizaciji radnih mesta*, dokumenta u vezi pripreme i realizacije budžeta, a takođe nedostaju potpune informacije koje se odnose na organizacione jedinice Opštine.

U okviru pete oblasti – **Pružanje usluga** ono što je pozitivno jesto to što je osobama sa invaliditetom omogućen pristup zgradi Opštinske uprave, što postoji dokument javne politike koji se bavi obezbeđivanjem i povećanjem kvaliteta javnih usluga koje građanima pruža lokalna uprava. Međutim, smatramo da usluge koje Opština Despotovac pruža moraju biti dostupnije na portalu eUprava, te da je neophodno uspostaviti jedinstveno upravno mesto.

U okviru šeste oblasti – **Upravljanje javnim finansijama** zaključujemo da transparentnost i dostupnost budžeta i pratećih dokumenata nije na zavidnom nivou, dok se budžetski kalendar uglavnom poštuje. Pozitivno je i to što budžet sadrži više rodno odgovornih ciljeva, a rashodi i izdaci su iskazani po programskoj klasifikaciji tj. budžet je po svojoj prirodi programski, a odstupanje između inicijalno planiranih i ostvarenih budžetskih prihoda i rashoda je prihvatljivo. Takođe, pohvalno je to što Opština Despotovac koristi Portal javnih nabavki, da postupke javnih nabavki sprovodi kompetentna komisija, dok sa druge strane na internet stranici JLS nedostaju informacije o pokretanju i ishodu ovih postupaka.

PREPORUKE

5.

5.1. Strateški okvir za unapređenje rada lokalne uprave

1. Preporuka je da Opština Despotovac usvoji poseban planski dokument u kojem je kao opšti cilj postavljeno unapređenje rada lokalne administracije, odnosno opštinske uprave. Ukoliko takav dokument postoji, potrebno je da ga Opština Despotovac objavi na svojoj internet stranici i učini javno dostupnim.
2. Obezbediti učešće predstavnika civilnog sektora u telu za sprovođenje i praćenje strateškog dokumenta usmerenog na unapređenje rada gradske uprave, i to na osnovu javnog i konkurentskog postupka, te redovno održavati sastanke tog tela i objavljivati periodične izveštaje o sprovođenju planskog dokumenta za unapređenje rada opštinske uprave i učiniti ih lako dostupnim.

5.2. Izrada i koordinacija politika

1. Učiniti javno dostupnim sve informacije o radu Opštinskog veća (podatke o sednicama, zapisnike sa sednica, dnevni red, nacrti i predlozi odluka sa sednica).
2. Uvesti praksu održavanja javnih rasprava prilikom rebalansa Opštinskog budžeta, jer nema svrhe konsultovati javnost prilikom donošenja budžeta, a isti naknadno menjati bez konsultacija javnosti.
3. Informacije o održavanju svih vrsta javnih konsultacija u procesu izrade propisa i javnih politika treba javno objavljivati kroz što više komunikacijskih kanala, kako bi se doprlo do što šire ciljane grupe (internet prezentacija grada, zvanični nalozi grada na društvenim mrežama, mediji, elektronska pošta i sl.).
4. Nakon sprovedenih javnih konsultacija objavljivati detaljne izveštaje sa komentarima i predlozima koji su podneti tokom procesa javnih konsultacija i koji su navedeni pojedinačno, bez njihovog objedinjavanja tj. grupisanja po sličnosti, uz jasne povratne i obrazložene odgovore za svaki pojedinačni predlog / komentar (da li je prihvaćen, odbijen, delimično prihvaćen i zašto).

5.3. Službenički sistem i upravljanje ljudskim resursima

1. Usvojiti i učiniti javno dostupnim dokumenta JLS kojima je definisan strateški cilj ili višegodišnji plan upravljanja ljudskim resursima.
2. Omogućiti jednake uslove eksternim kandidatima kao i licima koji poseduju radno iskustvo u upravi.
3. Učiniti javno dostupnim sve zapisnike o radu konkursne komisije kao i rešenja o izboru kandidata ili rešenja o neuspehu javnog konkursa ukoliko ih bude.
4. Učiniti dostupnim većem broju građana informacije o javnim konkursima za popunjavanje izvršilačkih radnih mesta u opštinskoj upravi (pored internet stranice i jednih dnevnih novina, informacije objavljivati i putem drugih kanala komunikacije).

5. Učiniti javno dostupnim biografije članova konkursnih komisija.
6. Provera stručne osposobljenosti, znanja i veština kandidata trebalo bi da budu proveravana pored usmenog i pismenim putem, u skladu sa izbornim postupkom navedenim u javnom pozivu.
7. Neophodno je usvojiti *Lokalni antikorupcijski plan* i formirati telo koje će biti zaduženo za praćenje i primenu, o čemu će periodično izveštavati javnost.
8. Potrebno je obezbediti redovno praćenje primene *Kodeksa ponašanja službenika i nameštenika opštine Despotovac*, te godišnje izveštavati javnost o primeni Kodeksa.

5.4. Odgovornost

1. Objaviti sva planska dokumenta (strateška dokumenta, akcione planove, programe) na zvaničnoj internet stranici JLS.
2. Učiniti javno dostupnim važeći *Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta Opštinske uprave Despotovac* kao i usvojene *Odluke o završnom računu budžeta Opštine Despotovac*.
3. Na zvaničnoj internet stranici objaviti potpune informacije svih organizacionih jedinica opštinske uprave (ime i prezime rukovodioca organizacione jedinice, email adrese) uz navođenje poslova koje te jedinice obavljaju i to građanima razumljivim jezikom.

5.5. Pružanje usluga

1. Opštinska uprava Despotovac usvojila je *Pravilnik o e-uslugama, e-pisarnici i korišćenju sistema za razmenu podataka u Opštinskoj upravi Despotovac* od 10.1.2022. godine, broj 02-1/2022-01 čiji je cilj unapređenje kvaliteta javnih usluga građanima. Preporuka je da se ovaj dokument unapredi, te da bude sveobuhvatniji, u smislu da podrazumeva uvođenje jedinstvenog upravnog mesta, da se odnosi na poboljšanje dostupnosti javnih usluga za sve korisnike sa posebnim aspektom za osobe sa invaliditetom kao i da kao cilj ima postizanje jednakog teritorijalnog pristupa za javne usluge na teritoriji cele opštine.
2. Omogućiti veći broj usluga putem portala eUprava.
3. Uspostaviti jedinstveno upravno mesto.

5.6. Upravljanje javnim finansijama

1. Uložiti dodatni napor da se prilikom pripreme i usvajanja budžeta JLS poštuju svi rokovi predviđeni *Zakonom o budžetskom sistemu*.
2. Unaprediti proces planiranja budžetskih prihoda i rashoda, tako što odstupanja tokom iste fiskalne godine ne bi trebalo da prelaze 15%.
3. Uspostaviti praksu usvajanja *Građanskog vodiča kroz Odluku o završnom računu budžeta* i učiniti je javno dostupnom građanima.
4. Učiniti javno dostupnom *Odluku o završnom računu budžeta*, čiji deo je i *Izveštaj o korišćenju sredstava budžetske rezerve*.
5. Na internet stranici Opštine Despotovac blagovremeno objavljivati *Izveštaje o izvršenju budžeta* koji će sadržati podatke o budžetskoj potrošnji u smislu programske, funkcionalne, organizacione i ekonomske klasifikacije
6. Povećati transparentnost sprovođenja javnih nabavki, tako što će se informacije o pokretanju i ishodu postupaka javnih nabavki objavljivati na zvaničnoj internet prezentaciji grada, bez obzira na njihovu objavu na Portalu javnih nabavki.
7. Uložiti dodatni napor u pogledu obezbeđivanja veće kompetitivnosti postupaka javnih nabavki, pre svega, u pogledu povećanja prosečnog broja ponuđača po postupku, odnosno smanjenja broja postupaka u kojima se ugovor o nabavci dodeljuje jedinom ponuđaču. Ovo se, pre svega, odnosi na to da uslovi za učešće na tenderima treba da budu definisani tako da omoguće učešće što većeg broja ponuđača, te da ne smeju biti diskriminatorni po bilo kom osnovu.

